

Zápis z 10. jednání Výboru pro udržitelné municipality Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Datum: 2. červen 2016, 13:00 hod.

Místo: Úřad vlády ČR, nábřeží E. Beneše 4, Starý tiskový sál

Přítomni: Ivo Bělonohý (STMOÚ), Kateřina Buzková (MZe), Yvonna Gailly (Ekologický institut Veronica), Tomáš Hák (COŽP UK), Petr Holý (Asociace krajů/alternace), Svatava Janoušková (COŽP UK), Jan Jiříček (MPSV/alternace), Radana Leistner Kratochvílová (MMR/alternace), Jiří Krist (NS MAS), Jan Mareš (ÚV), Jiří Markl (MV/alternace), Marie Petrová (MŽP), Stanislav Rampas (Spolek pro obnovu venkova), Martin Říha (STUŽ), Jan Sedláček (SMS), David Šátek (MF), Petr Švec (NSZM), Alena Šteflová (WHO)

Omluveni: Martin Hyský (Asociace krajů), Dan Jiránek (SMO ČR), Radek Jiránek (Agentura pro sociální začleňování, ÚV), David Koppitz (MMR), Pavlína Kulhánková (MPO), Miroslav Kunderata (Nadace Partnerství), Pavel Nováček (UPOL), David Sláma (MV), Leo Steiner (SFŽP)

Program jednání:

- 1) Úvod zasedání:
 - a. kontrola zápisu, členové Výboru a změny v obsazení
 - b. aktuality, harmonogram akcí;
- 2) Informace o aktualizaci Strategického rámce udržitelného rozvoje - dokument Česká republika 2030:
 - a. vize a strategické cíle klíčových oblastí Udržitelná sídla a Udržitelné vládnutí;
 - b. další postup přípravy dokumentu.
- 3) Stručná informace o Výborech RVUR a pracovních skupinách Výboru:
 - a. příprava zasedání RVUR (dne 28. června 2016);
 - b. aktuální témata Výborů RVUR s návazností na VpM;
 - c. informace o PS MA 21;
 - d. příprava PS Smart Cities.
- 4) Stručná informace o projektech municipálních asociací.
- 5) Analýza nástrojů pro udržitelné municipality.
- 6) Přehled existujících ocenění pro udržitelné municipality.

PŘÍLOHY:

- 1) prezentace M. Petrové
- 2) Návrh na vznik Pracovní skupiny pro Smart Cities

K bodu programu č. 1: Úvod zasedání

Petr Švec přivítal všechny přítomné a představil návrh programu, který byl jednomyslně schválen. Následně byl schválen zápis z 9. jednání VpM.

Aktuality, harmonogram akcí

P. Švec informoval o konání Letní školy Zdravých měst, která se uskuteční v Chrudimi dne 15. června 2016. Dne 1. prosince 2016 proběhne 23. konference NSZM s oceněním municipalit za realizaci metody místní Agenda 21. O záštitu nad akcí byl požádán předseda vlády Bohuslav Sobotka.

Jiří Krist připomenul konání společensko-odborného setkání Leaderfest v Karlově Studánce ve dnech 9. – 10. června 2016. Součástí akce bude uspořádán i seminář o strategickém plánování v České republice.

Martin Říha informoval o konání semináře STUŽ věnovaného strategickému dokumentu *Česká republika 2030* (7. června 2016, Novotného lávka, Praha 1).

Radana Leistner Kratochvílová pozvala na seminář ke Smart Cities, který se uskuteční 29. června v Praze a Plzni.

P. Švec navrhl, aby se VpM na příštím zasedání věnoval analýze programů pro municipalitu a regionální rozvoj, kterou realizoval Odbor regionálního rozvoje MMR. Analýza dalších programů a metod by měla pokračovat pod koordinací VpM, se zaměřením na nástroje k udržitelnému rozvoji municipalit. V oblasti metod kvality bude o spolupráci požádáno Ministerstvo vnitra.

K bodu programu č. 2: Informace o přípravě Strategického dokumentu Česká republika 2030

Jan Mareš informoval o postupu prací na přípravě strategického dokumentu *Česká republika 2030* (dále jen ČR 2030). Od 14. dubna do 12. května 2016 proběhla na Novotného lávce série 6 kulatých stolů, každý byl věnován jedné klíčové oblasti ČR 2030. Byla upravena struktura dokumentu, z níž byla vyčleněna Analýza rozvoje, jejíž pracovní verzi pro klíčovou oblast 4 (dále jen KO 4) *Udržitelný rozvoj sídel a území*, členové a členky výboru obdržely jako podklad pro jednání. Proběhly rovněž konzultace s poradci předsedy vlády i premiérem samotným, který je srozuměn s obsahem a podobou draftu. Jedinou otázkou zůstává podoba a počet strategických cílů; nad úroveň stávajících cílů by mělo vzniknout ještě jedno patro s 10 *headlines*, které by se daly jednoduše komunikovat s širokou veřejností. Do KO 4 je třeba dopracovat problematiku měst. Otázkou zůstává, jak bude v ČR 2030 zahrnuto téma migrace, kterému byla v podkladovém materiálu ke KO 4 věnována pozornost, nicméně municipality jsou pouze jedním z nástrojů migrační politiky, nikoliv jejím strůjcem.

Yvonna Gaillyová vyjádřila názor, že rozsah analytické podkapitoly týkající se dopadu klimatické změny na sídla nepokládá za dostatečný a doufá, že podkapitola bude ještě dále rozpracována. Navíc mnohé z toho, co je napsáno v návrhové části, není projekcí, nýbrž realitou (např. městské tepelné ostrovy). Proto považuje za vhodné přeformulovat cíl „připravit města na klimatickou změnu,“ neboť na přípravu již není čas, změna již probíhá. Rovněž podporuje integraci témat urbánního rozvoje a reakce/adaptace na klimatickou změnu do jednoho celku.

Ivo Bělonohý se zúčastnil kulatého stolu ke KO 4, s jehož průběhem byl spokojen, nicméně zaznamenal i rozpačitou zpětnou vazbu. Dotázal se tedy, jak byly účastníky kulaté stoly hodnoceny. V rozeslaném materiálu postrádá výstupy z kulatého stolu. Výčet témat u posledního

strategického cíle (urbánní rozvoj) s emu jeví jako omezený a neúplný. Popis mu přijde velmi technický. **P. Švec** doplnil, že z textu vymizela problematika komunit.

Stanislav Rampas v textu postrádá zdůraznění významu venkovských sídel. Nelze rovněž opominout otázku udržitelnosti samosprávy těchto sídel a nelze se věnovat pouze městům.

Jiří Krist se podělil o svou zkušenost z několika kulatých stolů a je si vědom toho, že ani poznámky a návrhy většiny účastníků neměly žádoucí strategický charakter, tj. vycházely z jednotlivostí a návrhů konkrétních věcných opatření. Syntézu těchto poznatků zatím v předloženém podkladu postrádá. Jestliže neumíme predikovat vývoj v příštích 15 letech, nelze ani navrhovat konkrétní opatření, která by podpořila resilienci. Nicméně lze se řídit jistými principy, např. prosazovat jednoduché politiky či automatické systémy fungující bez dotační podpory.

Tomáš Háek otevřel otázku indikátorů a dotázal se, jaká je představa o provázanosti národních a místních indikátorů. Budou zmíněny příklady či vypracováno vertikální propojení, které je časově i metodologicky náročné?

Martin Říha vyjádřil svou pochybnost, že byly uplatněny písemně zaslané připomínky. Je třeba podporovat všechny typy území a podporovat možnost volby obyvatel žít, kde chtějí.

J. Mareš reagoval na vznesené připomínky a předeslal, že s většinou z nich se ztotožňuje. Souhlasil s tím, že prostor věnovaný dopadům klimatických změn na sídla není dostatečný, a požádal přítomné, aby mu zasílaly návrhy na tematická doplnění v Analýze rozvoje. Návrhovatnost zpětnovazebních dotazníků z kulatých stolů se pohybovala v rozmezí 30-50 % a hodnotily průběh kulatých stolů jako zdařilý. Indikátory budou k cílům ještě dopracovány ve spolupráci s Výborem pro indikátory udržitelného rozvoje. Otázka samosprávy bude ještě dopracována, byť úzce souvisí s nedokončenou reformou veřejné správy a překrývá se částečně i s KO 6 *Vládnutí*, což se týká i principů vládnutí zmiňovaných J. Kristem. Pokud se jedná o připomínku M. Říhy, potvrdil, že většina úprav a doplnění jím formulovaných byla do materiálu zanesena.

Byla otevřena debata jak vhodně definovat komunitu, **P. Švec** vyzval členky a členy Výboru, aby zasílaly své návrhy a podněty tajemníku J. Marešovi. J. Krist doplnil, že pohledů je několik, lze např. měřit míru kvality místní spolupráce, stabilitu zastupitelů (počet jejich zvolení) či počet církevně organizovaných obyvatel; využít lze i sociologické studie. **S. Rampas** doplnil, že v rámci soutěže Vesnice roku je hodnocen i společenský život včetně své kvalitativní dimenze.

J. Mareš informoval o dalším postupu. Termín jednání RVUR byl z 28. června přeložen vzhledem k pracovním povinnostem předsedy vlády na pondělí 18. července 2016. Draft jako součást podkladů bude připraven do konce června, na dotvoření KO 4 tedy zbývají ještě min. tři týdny. Po jednání RVUR bude spuštěna veřejná elektronická konzultace, draft bude upravován v průběhu celého léta. Finální podobu ČR 2030 by měla RVUR projednat v říjnu, poté bude následovat meziresortní připomínkové řízení a předložení vládě v průběhu prosince. Členům a členkám výboru bude 15. června 2016 rozeslán rozšířený návrh Analýzy rozvoje i návrhové části.

K bodu programu č. 3: Stručná informace o Výborech RVUR a pracovních skupinách Výboru

J. Mareš informoval o plánovaném programu jednání RVUR, které bude věnováno zejména projednání draftu ČR 2030. Dalšími body na pořadu jednání by měla být i informace o *Národním adaptačním plánu* (dále jen NAP) a posudek projektového záměru „Teplíce 2“ R. Šráma. Dále podal informaci o aktuální činnosti ostatních výborů RVUR:

- Výbor pro socio-ekonomický rozvoj projednává KO 2 a výhledově se hodlá věnovat demografickým otázkám, rodinné politice a mezinárodním dohodám (CETA, TTIP)

- Výbor pro strategické řízení a principy udržitelného rozvoje se věnuje otázce operacionalizace principů udržitelného rozvoje a implementace ČR 2030,
- Výbor pro krajinu, vodu a biodiverzitu se podílí na přípravě NAP, imisnímu poškození lesů či otázce biodiverzity. Aktuálními otázkami jako jsou přehrada na Berounce či kanál Dunaj-Odra-Labe se dosud nevěnoval.
- Výbor pro udržitelnou energetiku se věnují zejména problematice energetické efektivity, obnovitelným zdrojům (zejména větrné energii), Nové zelené úsporám či zdravotně rizikovým emisím z domácích topenišť.
- Výbor pro udržitelnou dopravu se věnoval udržitelné dopravě a akčním plánům čisté mobility – v této oblasti je možné uvažovat o spolupráci výborů.
- Výbor pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji se v posledním půlroce nesešel, což zavinilo i zpoždění vytvoření seznamu doporučených lektorů pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji. Správcem seznamu by měla být PS MA 21.
- Výbor pro koordinaci pozic ČR diskutuje zejména otázku implementace *Agendy 2030* a promítnutí jejich principů do zahraniční politiky (koherence politik pro udržitelný rozvoj).

Marie Petrová informovala o činnosti PS MA 21 o schválení usnesení vlády z 11. dubna 2016 č. 312, jímž byl schválen *Akční plán 2016 - 2018 ke Konceptu podpory místní Agendy 21 v České republice na léta 2012 až 2020*. K financování MA 21 MŽP vypsalo výzvu v hodnotě 10 mil. Kč, o níž byl Výbor zpraven na předcházejících jednáních. Celkem se sešlo 18 projektů v hodnotě 20 mil. Kč. Je plánována organizační změna PS MA 21 s vyšším zapojením ministerstev, přičemž zástupci municipalit se budou jednání účastnit jako stálí hosté. Pokud se jedná o Seznam doporučených lektorů VUR pro municipality, bude předložen ke schválení Výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji. PS MA21 doporučila do Seznamu dlouhodobé spolupracovníky s patřičným vzděláním, renomé a praxí. Obhajoby MA21 v místě se v letošním roce uskuteční v 5 municipalitách mezi 17. – 27. říjnem 2016. Na závěr M. Petrová sdělila informace a dojmy z 8. konference ICLEI v Bilbau. Prezentace je k zápisu připojena jako příloha č. 1.

Ivo Bělonohý v reakci na vystoupení M. Petrové vyzdvihl význam menších měst s cca 10 000 obyvateli v České republice. Pokud nemají obecní úřad s rozšířenou působností, jsou opomíjena a nedostávají se jim ani metodické ani finanční podpory. Požádal zástupce resortů, aby při tvorbě legislativy i nelegislativních činnostech (vypisování výzev z EU fondů) měly na paměti možnosti těchto měst a nedocházelo k jejich diskvalifikaci, např. při nastavování minimální výše projektů.

P. Švec doplnil, že Valná hromada NSZM bude v nejbližší době projednávat vstup NSZM do ICLEI.

R. Leistner Kratochvílová informovala o návrhu na vznik pracovní skupiny pro Smart Cities (PS SC) a představila podklad, který byl členům a členkám zaslán v podkladech, který je přiložen k zápisu jako příloha č. 2. **P. Švec** potvrdil, že pokud bude ustanovena PS SC, dojde k propojení programu Smart City s komplexní urbánní agendou v gesci MMR a s metodou místní Agenda 21. VpM tak bude mít možnost koordinovat tři důležité nástroje k udržitelnému rozvoji municipalit; úkolem VpM je hledat a nacházet synergie mezi těmito nástroji. **I. Bělonohý** se dotázal, je-li možné navrhnout členy či stálé hosty PS SC. **R. Leistner Kratochvílová** potvrdila, že je to možné. **Y. Gaillyová** se dotázala, je-li známo, jaká města se zapojí do činnosti PS SC. Upozornila rovněž na to, že v Brně vychází stejnojmenný časopis a bylo by dobré být s jeho vydavatelem v kontaktu. Jako problém vnímá nepropojenost Smart Cities s konceptem Smart Region. **M. Říha** vnímá Smart Cities jakožto dílčí výsek MA21, resp. témat Aalborských závazků. Vznik PS SC vnímá jako rozměňování kapacit a vytváření paralelní struktury. **J. Markl** podpořil svého předřečníka, i on vnímá navrženou pracovní skupinu jako duplicitní. Navíc snahu standardizovat Smart Cities vnímá jako jdoucí proti duchu celého konceptu – inteligentní řešení jsou koncipována pro konkrétní místo a podmínky. **R. Leistner Kratochvílová** reagovala na vznesené připomínky: města přistupují postupně, je jich relativně málo, probíhají semináře, kde jsou města se Smart Cities seznamována.

Napojení na Smart Region zatím není známo. PS SC je koncipována zejména pro sdílení informací se zástupci měst. Ohledně standardizace se jedná o to, že je třeba hledat kritéria pro chytrá řešení, neboť jinak nelze tento koncept podporovat z veřejných peněz. **J. Markl** oponoval s tím, že tyto procesy nejsou standardizovány ani úrovni EU. Nepovažuje vhodné ustanovovat pracovní skupiny, jejichž činnost se týká jednotek či desítek municipalit v ČR. **P. Švec** reagoval s tím, že PS SC je pouze odpovědí veřejné správy na rozdílnost současné podoby programu Smart Cities v ČR a reaguje i na poptávku ze strany VpM, který se k tématu Smart Cities vracel opakovaně již od svého vzniku. Vzhledem k množství a charakteru připomínek bylo rozhodnuto o konání návazného jednání, na němž budou diskutovány všechny připomínky. Upravený návrh na vznik PS SC bude předložen VpM ke schválení per rollam. **M. Petrová** doplnila, že očekává průběžné vyjasňování hranice a provazeb mezi MA21 a Smart Cities, neboť o nich nelze rozhodnout dopředu. Nedovede si představit, že by pracovní skupina nevznikla, zvláště v situaci, kdy je o program SC zájem jak ze strany resortů, tak měst samých. **J. Markl** přivítal návrh dalšího jednání, návrh na vznik PS SC by měl být dle jeho názoru ještě dále propracován, včetně výstupů PS SC. **P. Švec** uzavřel diskusi s tím, že Smart Cities a MA21 mohou stát odděleně, nicméně i on osobně vnímá jejich kombinaci v municipalitách jako velice přínosnou.

K bodu programu č. 4: Stručná informace o projektech municipálních asociací

P. Švec představil projekt *Mozaika udržitelného rozvoje měst* aktuálně realizovaný NSZM ve spolupráci s Univerzitou Karlovou. Výstupy projektu budou směřované k využití ze strany VpM a výbor bude nadále průběžně informován o postupu realizace. Jedním z prvních výsledků má být aktualizace Metodiky hodnocení udržitelného rozvoje měst v rámci metody MA21, která bude projednána PS MA21 v listopadu 2016. Dalším praktickým přehledem pro UR bude sada headlinových indikátorů na úrovni všech ORP III., navázaná na 10 témat UR v MA21, ČR 2030 a SDGs.

K bodu programu č. 5: Analýza nástrojů pro udržitelné municipality

Postup analýzy nástrojů pro udržitelné municipality ve spolupráci s MV, MMR, UK a NSZM bude projednán na příštím zasedání VpM.

K bodu programu č. 6: Přehled existujících ocenění pro udržitelné municipality

J. Mareš informoval členky a členy VpM o vývoji přehledu existujících ocenění pro municipality. Celkem bylo sebráno téměř 50 tipů na nejrůznější ocenění. Nyní je třeba ověřit, jsou-li ocenění skutečně udělována municipalitám, poté lze přistoupit k návrhu nového ocenění tak, aby se neduplikovalo s žádným již existujícím. **P. Švec** doplnil, že v příštím roce by měla být obnovena Cena za kvalitu ve veřejné správě. Její propojení s cenou RVUR je však otázkou dalšího vyjednávání, které by mělo proběhnout na podzim (min. ve složení MMR, MV, MPO, MŽP a ÚV). **J. Sedláček** upozornil, že má-li být cena pro udržitelné municipality spojena s jinými již existujícími oceněními, pak se přiklání k Ceně za kvalitu ve veřejné správě spíše než k ocenění Vesnice roku, neboť zde se vítězné municipality nemohou účastnit dalších ročníků.

Datum příštího zasedání výboru bylo stanoveno na úterý 13. září 2016 od 13:00 hod. na Úřadu vlády.

Počet stran zápisu: 5
Počet příloh: 2
Zápis zhotovil: Jan Mareš
Ověřil: Petr Švec